

Vårändringsbudget för 2015

Till Finansutskottet

Den 21 april beslutade finansutskottet sig för att ge samtliga utskott tillfälle att yttra sig över Vårändringsbudget för 2015 (prop. 2014/15:99) med eventuella motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Försvarsutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de frågor som berör utskottets beredningsområde. Utskottet har fått information från försvarsminister Peter Hultqvist om bemyndigandet som regeringen föreslår för att fullfölja anskaffningen av artillerisystemet Archer vid utskottets sammanträde den 7 maj 2015. Därutöver fick utskottet information om artillerisystemet vid den öppna utfrågningen om Sveriges försvar för perioden 2016–2020 den 28 april 2015.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och vill i sammanhanget betona att Försvarsmakten inte ska drabbas ekonomiskt vid en eventuell fördyring till följd av Norges val att lämna samarbetet om Archer.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, C, FP, KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att fatta beslut om att fullfölja anskaffandet av artillerisystemet Archer. I propositionen Renovering och modifiering (REMO) av artillerisystem Haubits 77B angavs att regeringen skulle återkomma till riksdagen om Archer-projektets totalkostnad skulle öka på grund av att ingen partner anslöt sig, och regeringen fortfarande ville genomföra projektet (prop. 2005/06:132 s. 10 f.). Då Norge har aviserat att de kommer att avbryta samarbetet med Sverige om Archer återkommer regeringen därför i vårändringsbudgeten. Regeringen anser att Sverige har ett fortsatt operativt behov av artilleriförmåga och bedömer att Archer tillgodoser detta.

Om inte någon försäljning till tredje part av den norska delen av avtalet blir av kan det enligt regeringen uppstå fördyringar för Sverige. En utebliven försäljning kan även medföra ett utökat materiellt åtagande för Sverige. Regeringen redovisar en avsikt att återkomma till riksdagen med omfattningen och konsekvenserna av ett eventuellt utökat materiellt åtagande.

Regeringen föreslår vidare att anslaget 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m. minskas med 3 000 000 kronor samt att anslaget 1:12 Försvarsexportmyndigheten minskas med 1 000 000 kronor.

Motionen

I motion 2014/15:3089 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M, C, FP, KD) anför motionärerna att den budget för 2015 som riksdagen beslutade i stort bör ligga fast. Inom utgiftsområde 6 föreslår motionärerna att anslaget 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m. och anslaget 1:12 Försvarsexportmyndigheten bör kvarstå på de nivåer som riksdagen beslutat och inte minskas i enlighet med regeringens förslag i vårändringsbudgeten.

Utskottets ställningstagande

Vid utskottets öppna utfrågning om Sveriges försvar för perioden 2016–2020 den 28 april 2015 förtydligade Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) bl.a. att det inte angetts någon ekonomisk ram för projektet i tidigare propositioner men att det preciserats att 24 pjäser var avsedda för Sverige och 24 för Norge. Det tydliggjordes även att Regeringskansliet tolkat att regeringen i dagsläget saknar mandat att gå vidare med anskaffning av de 24 svenska pjäserna eftersom det tidigare mandatet var villkorat till ett norskt samarbete. Regeringskansliet framhöll även att man aktivt verkar för en försäljning av de 24 norska pjäserna till en tredje part och att en fördyring kan uppstå om en sådan

försäljning uteblir. Regeringskansliet kan i dag inte överblicka hur stor en sådan fördyring blir men bedömde vid utfrågningen att den bör bli relativt begränsad. Regeringskansliet redovisade även att Försvarmakten i dagsläget inte har uttryckt behov av eller ekonomi för att förbandssätta ytterligare 24 artilleripjäser. Försvarmakten tydliggjorde att en eventuell fördyring för Archersystemet inte finns med i myndighetens planering.

Utskottet delar regeringens bedömning att Sverige har ett operativt behov av den artilleriförmåga som Archer bedöms kunna fylla. I och med att samtliga Haubits 77B har utgått ur insatsorganisationen för att byggas om till Archer och det har uppstått förseningar i tillförseln av Archer-pjäserna fortsätter förmågan till indirekt eld att vara nedsatt. Utskottet anser att den uppkomna situationen är bekymmersam och att Försvarmaktens tillgång till artilleriförmåga behöver säkerställas genom att fullfölja anskaffandet av de 24 Archer-pjäserna. Utskottet vill dock understryka vikten av att Försvarmaktens materielbehov i detta fall tillgodoses utan att myndighetens verksamhet drabbas av de fördyringar för Sverige som enligt regeringen eventuellt skulle kunna uppstå. Utifrån de uppgifter Regeringskansliet lämnat har utskottet inte grund för någon annan bedömning än den regeringen redovisat om att eventuella fördyringar torde bli begränsade.

Det bemyndigande regeringen föreslår innebär att anskaffningen av den svenska delen om 24 Archerpjäser skulle kunna fullföljas oavsett om ett samarbete med ett annat land kommer till stånd. Utskottet vill dock understryka vikten av att de norska pjäserna säljs till tredje part, eftersom det har betydelse för om Sverige ska ha möjlighet att dela framtida vidmakthållandekostnader m.m. med en annan användare av Archersystemet.

Anskaffningen av Archer visar tydligt hur omfattande problemen är med dagens materieförsörjningssystem och att möjligheterna till långsiktig strategisk styrning av materielinvesteringarna är bristfälliga. Utskottet menar att det är alltför svårt att veta vad besluten innefattar när det gäller både förmågekrav och ekonomiska ramar. Utskottet vill därför upprepa det som anförts i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2015. Utskottet underströk dels vikten av att styrningen av Försvarmaktens materielinvesteringar utformas på ett ändamålsenligt sätt och att riksdagen ges möjligheter att fatta investeringsbeslut på strategisk nivå, dels behovet av att bl.a. kunna följa kopplingen mellan mål, resultat och anslagsförslag (bet. 2014/15:FöU1 s.12).

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till bemyndigande att fullfölja anskaffningen av den svenska delen av Archer. Utskottet vill i sammanhanget betona att Försvarmakten inte ska drabbas ekonomiskt vid en eventuell fördyring till följd av Norges val att lämna samarbetet.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller förändringarna i anslagen 1:11 Internationella materielsamarbeten och 1:12 Försvarexportmyndigheten och tillstyrker regeringens förslag i dessa delar. Motion 2014/15:3089 (M, C, FP, KD) avstyrks. Utskottet har i övrigt inget att anföra med anledning av ärendet.

Stockholm den 21 maj 2015

På försvarsutskottets vägnar

Allan Widman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Allan Widman (FP), Åsa Lindestam (S), Hans Wallmark (M), Peter Jeppsson (S), Lena Asplund (M), Alexandra Völker (S), Mikael Jansson (SD), Kent Härstedt (S), Daniel Bäckström (C), Jakop Dalunde (MP), Lotta Olsson (M), Paula Holmqvist (S), Stig Henriksson (V), Mikael Oscarsson (KD), Mattias Ottosson (S) och Dag Klackenbergs (M).

Avvikande mening

Vårändringsbudget för 2015 (M, C, FP, KD)

Allan Widman (FP), Hans Wallmark (M), Lena Asplund (M), Daniel Bäckström (C), Lotta Olsson (M), Mikael Oscarsson (KD) och Dag Klackenborg (M) anför:

Vi anser att ordning och reda i ekonomin och en politik för fler i arbete är det som bygger Sverige starkt. Det är kärnan i Alliansens riktlinjer för den ekonomiska politiken. Sverige har klarat den utdragna lågkonjunkturen bättre än många jämförbara länder, och vi ser nu en allt bredare återhämtning av den svenska ekonomin. Det behövs dock ett fortsatt fokus på ansvarsfull ekonomisk politik och strukturellt riktiga reformer för att värna återhämtningen och skapa fler varaktiga jobb och högre tillväxt. När vi är många som jobbar hjälps vi åt att skapa mer resurser till det som är gemensamt. När det gäller anslagen 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m. och 1:12 Försvarsexportmyndigheten anser vi därför att anslagsnivåerna bör kvarstå på de nivåer som riksdagen beslutat och inte minskas med de 3 respektive en miljon kronor som regeringen föreslagit.

Detta innebär att vi anser att försvarsutskottet bör avstyrka förslagen om att minska anslagen 1:11 och 1:12 med 4 miljoner kronor. I övrigt delar vi utskottets bedömning och har inget ytterligare att anföra.